

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudců Mgr. Ing. Petra Šuránka a Mgr. Jana Čížka v právní věci

žalobce: J. Č.,
bytem X,
zastoupen advokátem Mgr. Vojtěchem Říhou,
se sídlem 28. října 184, Příbram,

proti
žalované: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje,
se sídlem Na Baních 1535, Praha,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

1. Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem dle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 25. 12. 2019, se žalobce domáhá, aby soud určil, že zásah spočívající v provedení identifikačních úkonů u žalobce byl nezákonný.

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.

1. Žalobce uvedl, že dne 25. 10. 2019 se žalovaná vůči němu dopustila nezákonného zásahu spočívajícímu v provedení identifikačních úkonů podle § 63 a § 65 a násl. zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o policii“) ve spojení s § 59 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) *per analogiam* k § 65, § 112 a § 114 zákona o policii (dále jen „identifikační úkony“ či „zásah“). K zásahu došlo na základě předvolání k provedení identifikačních úkonů ze dne 9. 10. 2019, přestože žalobce namítal, že se jedná o nezákonný zásah.
2. Žalobce namítl, že žalovaná vůči němu chybně vystupovala jako správní orgán, ač měla vystupovat jako orgán činný v trestním řízení v režimu trestního řádu. Proti zásahu se tedy nebylo možné bránit opravnými prostředky podle trestního řádu.
3. Žalobce se odmítl podrobit zásahu, neboť žalovaná nerespektovala jeho zaručená základní práva. K tomu odkázal na zákonná ustanovení obsažená v předvolání. Zásah dále odmítl, jelikož by jím mohla být způsobena újma osobě blízké ve smyslu § 22 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (publikována usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., dále jen „Listina“) a porušen zákaz sebeobviňování s odkazem na čl. 40 odst. 2, 3 a 4 Listiny, čl. 6 odst. 1, 2 a 3 písm. c) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“). K tomu odkázal také na článek Musil, J., Zákaz donucování k sebeobviňování na webových stránkách www.mvcr.cz. Žalovaná k těmto námitkám telefonicky odvětila, že žalobce bude předveden či mu bude uložena pořádková pokuta, což je v rozporu s § 114 zákona o policii ve spojení s čl. 37 odst. 1 Listiny. Jestliže žalovaná postupovala jakožto správní orgán, pak musela respektovat čl. 37 odst. 1 Listiny.
4. Žalobce dále upozornil na to, že v předvolání chybělo poučení o tom, jak bude nakládáno s osobními údaji žalobce, čímž bylo porušeno nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů; dále jen „nařízení“).
5. Z uvedených důvodů považuje žalobce zásah za nezákonný. K předvedení žalobce k provedení identifikačních úkonů mohlo dojít, jen kdyby žalobce kladl odpor. Výkonem základního práva však žalobce nemůže klást žádný odpor, a proto nemohl být ani předveden.
6. Žalobce dále uvedl, že když dne 25. 10. 2019 žalované opakovaně předložil písemné stanovisko k úkonům, bylo mu sděleno, že pokud se jim nepodrobí, bude proti němu užito donucovacích prostředků. Žalobce se následně z obavy o své zdraví identifikačním úkonům podrobil a záznam o jejich provedení podepsal.
7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě úvodem uvedla, že v projednávané věci neprobíhá správní řízení, a proto není veden ani správní spis, nýbrž trestní řízení s trestním spisem vedeným pod čj. KRPS-24233/TČ-2019-011171. Žalobce v něm vystupuje jako obviněný podle § 160 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. Žalovaná poskytla soudu jen část trestního spisu, aby neohrozila další průběh vyšetřování. Žalovaná má za to, že vystupovala jako správní orgán, třebaže je vedeno trestní řízení, neboť při identifikačních úkonech převažuje evidenční prvek činnosti policie (viz rozsudek NSS ze dne 15. 8. 2016, čj. 8 As 33/2016 – 34, rozsudek zdejšího soudu ze

dne 5. 11. 2015, čj. 48 A 57/2015 – 63, či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2013, sp. zn. I. ÚS 2661/13). Trestní stíhání žalobce bylo zahájeno usnesením ze dne 13. 9. 2019. Žalobce neuvedl, jaké osobě blízké by mohla být způsobena újma. Citované rozhodnutí Ústavního soudu týkající se zákazu sebeobviňování bylo překonáno stanoviskem pléna Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS-st. 30/10, v souvislosti s rozhodováním ve věci pod sp. zn. II. ÚS 2369/08. K odběru DNA žalobce došlo v souladu s § 65 zákona o policii (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 4. 2014, čj. 4 As 168/2013 – 40). Žalobce se podle dosavadního vyšetřování dopustil úmyslného trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými psychotropními látkami a s jedy podle § 283 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „trestní zákoník“), tedy jednání s vysokou společenskou nebezpečností. Žalovaná postupovala přiměřeně okolnostem daného případu a provedla identifikační úkony zákonným způsobem. V souladu se zákonem bylo také předvolání žalobce ze dne 9. 10. 2019. Policie postupovala v souladu s judikaturou v režimu správního orgánu, čemuž odpovídalo i poučení žalobce. Žalovaná odmítla, že provedení identifikačních úkonů brání tvrzení žalobce týkající se osoby blízké, neboť policie by v takovém případě nebyla nikdy schopna opatřit potřebné stopy. Žalovaná žalobci nevyhrožovala, jen jej poučila, že proti němu mohou být užity právní instituty v rámci pravomoci policie. Žalovaná závěrem navrhla, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

8. Žalobce v replice odmítl, že šlo o zákonný zásah s odkazem na nařízení o ochraně osobních údajů. Identifikační úkony prováděné policií porušují zásady presumpce neviny a zákazu sebeobviňování. Postupem žalované v režimu správního orgánu je žalobci nepřipustně zamezena účinná obhajoba a obrana prostředky v rámci trestního řádu. Nebylo povinností žalobce identifikovat konkrétní osobu blízkou, neboť by ji tím ohrozil. Nado pevně daný okruh těchto osob plyne z právního řádu. Žalobce proto setrval na svém procesním stanovisku.
9. Soud rozhodl o žalobě v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť oba účastníci řízení vyjádřili s tímto postupem výslovný souhlas.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

10. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující skutečnosti relevantní pro rozhodnutí věci.
11. Podle záznamu o zahájení úkonů trestního řízení ze dne 25. 1. 2019 byly zahájeny úkony trestního řízení, neboť zjištěnými skutečnostmi byl dostatečně odůvodněn závěr, že žalobce mohl spáchat přečin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku. Přečinu se měl dopustit tím, že prodal 100 g sušiny konopí a 6 g metamfetaminu.
12. Usnesením ze dne 13. 9. 2019 žalovaný zahájil trestní stíhání žalobce jakožto obviněného ze spáchání přečinu podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku a zločinu podle § 283 odst. 1 a 2 písm. c) trestního zákoníku.
13. Žalobce se podáním ze dne 9. 10. 2019 omluvil z konání identifikačních úkonů, k nimž byl předvolán téhož dne žalovanou, a uvedl některé důvody, proč se jim nemůže podrobit, obdobně jako v žalobě.
14. Žalovaná předvolala dne 11. 10. 2019 žalobce k provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona o policii. V předvolání uvedla, že postupuje podle § 59 správního řádu k získání

osobních údajů pro účely budoucí identifikace podle § 65 zákona o policii. Žalobce byl poučen, že je povinen tyto úkony strpět s tím, že pokud se nedostaví, bude policejní komisař postupovat podle zákona o policii. Dále žalobce poučil o možném postupu ve smyslu § 59, § 60 a § 62 správního řádu užitých na základě analogie a § 112 a § 114 zákona o policii.

15. Z žádosti o provedení identifikačních úkonů ze dne 25. 10. 2019 se podává, že žalovaná u žalobce provedla tyto identifikační úkony: pořízení popisu, kriminalistické fotografie, daktyloskopických otisků a provedení odběru biologického materiálu (ústní stěr). Žalobce byl poučen podle § 65 odst. 2 zákona o policii. Žalobce prohlásil, že se dobrovolně podrobí provedení identifikačních úkonů, což stvrdil svým podpisem, a následně se jim skutečně podrobil.
16. Dne 25. 10. 2019 žalobce předložil žalované podání označené jako upozornění na nezákonný zásah správního orgánu s obdobnou argumentací jako v projednávané žalobě.

Posouzení žaloby

17. Podle § 82 odst. 1 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii může policie při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení.

Podle odstavce 2 citovaného ustanovení, nelze-li úkon podle odstavce 1 pro odpor osoby provést, je policista po předchozí marné výzvě oprávněn tento odpor překonat. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu. Překonat odpor osoby nelze, jde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity. Podle odstavce 3, nelze-li úkon podle odstavce 1 provést na místě, je policista oprávněn osobu předvést k jeho provedení. Po provedení úkonu policista osobu propustí.

18. Žalobcem tvrzený zásah spočívající v provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona o policii může v závislosti na okolnostech představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s., před nímž je možné se bránit před správními soudy. Ačkoliv judikatura se ve většině případů vyjadřuje k předvolání předcházejícímu provedení těchto úkonů jakožto nezákonnému zásahu, je zjevně zásahem také jejich provedení, a to o to intenzivnějším (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 5. 11. 2015, čj. 48 A 57/2015 – 63, usnesení NSS ze dne 11. 3. 2020, čj. Nad 22/2020 – 35, či rozsudky NSS ze dne 15. 8. 2016, čj. 8 As 33/2016 – 34, a ze dne 19. 4. 2018, čj. 3 As 335/2017 – 33). Žalobce neměl žádné jiné prostředky ochrany podle § 85 s. ř. s., nadto se domáhá pouze určení, že zásah byl nezákonný, nebyl by tedy ani povinen je využít. Žalobce podal žalobu ve lhůtě dvou měsíců od provedení zásahu, tedy včas (§ 84 odst. 1 s. ř. s.).
19. Žalobce v zásahové žalobě označil jako žalovaného Policii České republiky, Krajské ředitelství policie České republiky, územní odbor Příbram, oddělení obecné kriminality, Žežická 498, Příbram V – Zdaboř, tj. útvar policie, jenž daný zásah provedl. Podle judikatury je však v těchto případech pasivně legitimováno krajské ředitelství policie jakožto organizační složka státu (§ 8 odst. 1 zákona o policii), která zahrnuje i případné podřízené útvary (viz citované usnesení čj. Nad 22/2020 – 35, bod 10). V projednávané věci je tak správním orgánem, jemuž je přičitatelné jednání policejního orgánu, v němž žalobce spatřoval nezákonný zásah, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje. Jelikož je obvodem působnosti tohoto správního orgánu Středočeský kraj, i když má sídlo v Praze, je zdejší soud místně příslušným k projednání a rozhodnutí věci (§ 7 odst. 2 s. ř. s.). Žalobce evidentně při označení žalovaného jen nesprávně opsal záhlaví listin souvisejících se zásahem a označil jako žalovaného neexistující krajské ředitelství policie s adresou územního odboru policie. Vzhledem k povaze vady, vyličení podstaty nezákonného zásahu v žalobě a obsahu listin přiložených k žalobě nevyzýval soud žalobce k odstranění vady žaloby spočívající v neúplném označení žalovaného správního orgánu, neboť jde evidentně pouze o dílčí nepřesnost v označení žalovaného, kterou lze odstranit výkladem.

20. Soud nepřisvědčil námitce žalobce, že žalovaný vůči němu nesprávně vystupoval jako správní orgán. Podle konstantní judikatury plní policejní orgány při provádění identifikačních úkonů podle § 65 zákona o policii úkoly v oblasti veřejné správy spočívající v tom, že vytvářejí a spravují databázi údajů využitelných při vyšetřování budoucí trestné činnosti a jejím potírání. Nejedná se tedy o obstarávání důkazů pro objasnění trestní věci, v níž je předvolaná osoba obviněna. Identifikační úkony, které mají být využity *pro futuro*, tudíž jako takové nevedou k naplnění účelu trestního řízení vedeného proti předvolané osobě na rozdíl od úkonů podle § 114 trestního řádu. Žalovaný tak v daném případě nevystupuje v pozici orgánu činného v trestním řízení, ale v pozici správního orgánu (srov. rozsudky NSS ze dne 19. 4. 2018, čj. 3 As 335/2017 – 33, ze dne 22. 1. 2020, čj. 7 As 389/2019 – 13, ze dne 10. 11. 2015, čj. 9 As 168/2015 – 43 a ze dne 13. 12. 2017, čj. 1 As 13/2017 – 93, či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2013, sp. zn. I. ÚS 2661/13, a nález Ústavního soudu ze dne 14. 3. 2017, sp. zn. II. ÚS 3173/16).
21. Z předloženého spisu vyplývá, že zásah byl proveden 9 měsíců po zahájení úkonů trestního řízení, v němž od počátku vystupoval jako podezřelý žalobce, a více než měsíc po doručení usnesení o zahájení trestního stíhání žalobci a provedení výsledku žalobce jakožto obviněného. Z předložených listin nevyplývá, že by provedení identifikačních úkonů mělo směřovat k dalšímu objasňování trestné činnosti žalobce v rámci zahájeného trestního stíhání. Ani žalobce žádný přesvědčivý argument, který by tomuto závěru nasvědčoval, nepředestřel. Ze skutečnosti, že identifikační úkony byly žalovanou provedeny nedlouho po zahájení trestního stíhání, nelze dovozovat, že takto opatřené údaje měly být využity pro účely tohoto trestního stíhání. Zahájení trestního stíhání pro úmyslný trestný čin je jednou z alternativ hypotézy § 65 odst. 1 zákona o policii, dříve tedy není možné identifikační úkony v režimu tohoto ustanovení provést. Pokud by v daném případě měly být výsledky identifikačních úkonů využity pro účely vedeného trestního stíhání, lze spíše předpokládat, že by byly provedeny bezprostředně v návaznosti na doručení usnesení o zahájení trestního stíhání a provedení výsledku, neboť těmto úkonům předcházelo poměrně dlouhé prověřování skutků, během něhož mohl policejní orgán dostatečně naplánovat svoji další vyšetřovací taktiku. Soud tedy uzavírá, že policejní orgán vystupoval vůči žalobci v pozici správního orgánu, jak lze dovodit též z předvolání k provedení identifikačních úkonů, nikoliv jako orgán činný v trestním řízení, čemuž odpovídala také poučení žalobce obsažené v listinách odkazující mimo jiné na ustanovení správního řádu. Žalovaná tedy nepochybně, jestliže provedla identifikační úkony v režimu § 65 zákona o policii, nikoliv v režimu § 114 trestního řádu. Žalobce tím nebyl zbaven práva domáhat se ochrany proti postupu policejního orgánu, té se může v daném případě domáhat žalobou přímo u správního soudu, jak ostatně také činí.
22. Zákonnost zásahu spočívajícího v provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona o policii je podle judikatury podmíněna jednak naplněním podmínek tohoto ustanovení, jednak by měla být také posouzena proporcionalita zásahu do práv žalobce, neboť žalovaná jako správní orgán postupující podle části čtvrté správního řádu musí zvažovat přiměřenost provádění identifikačních úkonů ke specifickým okolnostem konkrétního případu. Nemůže k nim tedy bez dalšího přistoupit u každého případu podezření či obvinění z úmyslného trestného činu, neboť nelze obecně připustit postup správních orgánů směřující k plošnému shromažďování identifikačních údajů (viz zmíněný rozsudek NSS čj. 3 As 335/2017 – 33, bod 23, srov. také rozsudek NSS ze dne 13. 12. 2017, čj. 1 As 13/2017 – 93).

23. Žalobce žádné výhrady vůči naplnění výše vymezených podmínek provedení identifikačních úkonů nevznosl. Z předloženého spisu je zřejmé, že podmínka první splněna byla, neboť žalobce byl v době zásahu žalované obviněn z úmyslných trestných činů. Usnesením ze dne 13. 9. 2019 zahájil policejní orgán trestní stíhání žalobce jakožto obviněného ze spáchání přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku a zločinu podle § 283 odst. 1 a 2 písm. c) trestního zákoníku. Přečinu se měl dopustit tím, že nejméně od ledna 2017 do současné doby si obstaral metamfetamin (pervitin) v množství nejméně 6 g, které prodal dalším osobám, a dále pervitin nabízel, předával či vyměňoval za různé věci i bez finanční náhrady a prodával na různých místech okresu Příbram. Zločinu se měl dopustit tím, že nejméně od ledna 2017 do dne 13. 9. 2019 v domácí pěstírně za pomoci vybavení vypěstoval přesně nezjištěné množství rostlin konopí, které následně sklídl a usušil, čímž získal rostlinnou hmotu o hmotnosti nejméně 740,73 g. Dále se pokusil o výrobu další sušiny tím, že pěstoval 48 ks rostlin konopí. Takto získanou marihuanu prodával nejméně od ledna 2017 do současné doby.
24. Přiměřenost zásahu není ze strany žalované odůvodněna, což vzhledem k procesnímu rámci ani není dost dobře možné. Bylo by tedy na soudu, aby se v případě uplatnění jakékoliv námitky směřující k přiměřenosti provedení identifikačních úkonů touto otázkou zabýval (viz rozsudek NSS čj. 3 As 335/2017 – 33, bod 25). S ohledem na nedostatek argumentace ze strany žalobce tak soud může pouze obecně uvést, že žalobce je podezřelý ze spáchání trestné činnosti, která ohrožuje obzvláště významný zájem společnosti (ochrana společnosti před šířením toxikomanie), které se měl žalobce dopouštět opakovaně po delší dobu a která obvykle bývá spojena s recidivou. Evidence údajů žalobce získaných na základě identifikačních úkonů může být významná pro vyšetřování případné další trestné činnosti žalobce. S ohledem na okolnosti daného případu tedy nelze dospět k tomu, že by provedení identifikačních úkonů bylo nepřiměřené. Podmínky pro provedení identifikačních úkonů tak jsou beze zbytku splněny.
25. K námitkám žalobce týkajícím se porušení čl. 37 odst. 1 Listiny ve spojení s § 22 občanského zákoníku soud uvádí, že citované ustanovení Listiny upravuje právo odepření výpovědi, nikoliv identifikačních úkonů, které žalovaná požadovala po žalobci. Již v předvolání byl žalobce informován, že žalovaná provede žalobci snímání otisků prstů, zjistí tělesné znaky, provede měření těla, pořídí obrazové, zvukové a jiné záznamy a odebere biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení podle § 65 zákona o policii. Z žádosti o provedení identifikačních úkonů ze dne 25. 10. 2019 se podává, že žalobce byl podroben pouze provedení popisu, pořízení kriminalistické fotografie, odebrání daktyloskopických otisků a odběru biologického materiálu (ústní stěr). Žalobce tedy vůbec nepodával výpověď a žalovaná ji u žalobce ani nevynucovala. Provedla u žalobce pouze vyjmenované identifikační úkony vyžadující toliko strpění jejich provedení, aniž by žalobce sám musel aktivně jednat, jak je tomu při podávání výpovědi. Z ničeho neplyne, že žalobce je oprávněn odepřít provedení těchto identifikačních úkonů z důvodů relevantních pro odepření výpovědi ve smyslu čl. 37 odst. 1 Listiny. Soudu není ani zřejmé, jak by provedením identifikačních úkonů mohla být způsobena újma osobě blízké žalobci. Žalobce se dovolává toho, že nemůže prozradit, o jakou osobu blízkou se jedná, ovšem vůbec nevysvětlil, jak by získání údajů o samotném žalobci mohlo přivodit nebezpečí trestního stíhání třetí osobě. Není na soudu, aby za žalobce spekuloval o takové možnosti a aktivně prověřoval její reálnost. Žalovaná tedy postupovala správně, pokud provedla identifikační úkony, ač žalobce namítl nezákonnost zásahu z uvedeného důvodu.

26. Soud se neztotožnil ani se stěžejní námitkou žalobce ohledně porušení zákazu sebeobviňování. Právní názor žalobce nepodporuje ani jím uvedený článek profesora Musila. Podle něj se zákaz sebeobviňování vztahuje především na podávání výpovědi v trestním řízení i mimo něj. Ačkoliv se v domácí i zahraniční judikatuře objevily případy výkladu uvedeného principu, který jeho aplikaci rozšiřoval na další úkony, jimiž státní orgány získávají usvědčující důkazy, sám autor tento přístup odmítl. Své pojednání uzavřel (viz stranu 22 článku) s tím, že daný princip je třeba vykládat restriktivně tak, že se aplikuje jen za situace, kdy by obviněný musel aktivně jednat (kupř. podat výpověď). Naproti tomu princip nebrání donucování obviněného k pasivnímu strpění úkonů, mezi něž se řadí i identifikační úkony v projednávané věci, nehledě na to, že byly prováděny policií jakožto správním orgánem, nikoliv v režimu trestního řádu. Soud se ztotožnil se žalovaným, že právní názor vyjádřený v nálezech Ústavního soudu ze dne 22. 2. 2006, sp. zn. I. ÚS 671/05, či ze dne 23. 5. 2007, sp. zn. III. ÚS 655/06, byl překonán stanoviskem pléna Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS-st. 30/10. Plénum zde zaujalo stanovisko odpovídající obecnému závěru v citovaném článku, konkrétně že na provedení úkonů podle § 114 trestního řádu, které nevyžadují aktivní jednání obviněného či podezřelého, ale toliko strpění jejich provedení, nelze pohlížet jako na úkony, jimiž by byl obviněný či podezřelý donucován k ústavně nepřípustnému sebeobviňování. Soud znovu zdůrazňuje, že v nyní posuzované věci žalovaná postupovala podle § 65 zákona o policii jako správní orgán, nikoliv jako orgán činný v trestním řízení podle § 114 trestního řádu. Třebaže se zmíněné stanovisko Ústavního soudu týkalo opatřování důkazů v rámci trestního řízení postupem dle trestního řádu, není důvodu vykládat dosah zásady zákazu sebeobviňování ve vztahu k administrativním nástrojům usnadňujícím potírání trestné činnosti odlišně. Ostatně právní předpisy Evropské unie i české právní předpisy (viz níže) předpokládají zpracovávání osobních údajů za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení. Tím evropský i český zákonodárce jasně vymezil hranice zásady zákazu sebeobviňování ve vztahu k činnosti, která není vykonávána v rámci konkrétního trestního stíhání.
27. Žalobce v žalobě poukazuje na to, že žalovanou opakovaně seznámil se svými výhradami k provedení identifikačních úkonů. Pokud z této skutečnosti žalobce dovozuje, že měla žalovaná od provedení identifikačních úkonů upustit pouze z důvodu, že žalobce s jejich provedením nesouhlasí, mýlí se. Souhlas žalobce nebyl podmínkou provedení identifikačních úkonů. Předložení argumentace, podle níž nelze dle žalobce identifikační úkony provést a která není důvodná, nepředstavuje překážku provedení úkonů.
28. Námitku žalobce týkající se porušení nařízení soud rovněž shledal jako nedůvodnou. Podle čl. 2 odst. 2 písm. d) nařízení se toto nařízení nevztahuje na zpracování osobních údajů prováděné příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů a za účelem výkonu trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení. To je předmětem úpravy směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (dále jen „směrnice o ochraně fyzických osob“), která byla provedena zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších zákonů (dále jen „zákon o osobních údajích“).

29. Třebaže žalovaný vystupoval jako správní orgán, ze znění § 65 zákona o policii plyne, že tuto činnost je možné podřadit pod citovaný článek nařízení. Ostatně § 24 odst. 1 zákona o osobních údajích sám odkazuje mimo jiné právě na zákon o policii. Podle odstavce 2 citovaného ustanovení se pro účely této hlavy použije čl. 4 body 1 až 6, 8, 9, 12 až 15 a 26 nařízení obdobně. Tato ustanovení zahrnují i úpravu informační povinnosti správce údajů. Je pravdou, že v předvolání ze dne 11. 10. 2019 není obsaženo žádné poučení o tom, jak bude nakládáno s osobními údaji žalobce. Žalobce však v žalobě zůstal ve své námitce ve zcela obecné rovině a vůbec nespécifikoval, jakou konkrétní povinnost měl žalovaný takovým postupem porušit. V replice žalobce své tvrzení rozvedl jen odkazem na čl. 8 směrnice o ochraně fyzických osob. K tomu soud uvádí, že není na něm, aby nahrazoval procesní aktivitu žalobce a nahrazoval roli jeho advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 – 78). Soud tedy v obdobné míře obecnosti žalobci odpovídá, že § 65 zákona o policii splňuje požadavky, které na vnitrostátní právo umožňující nakládání s osobními údaji klade čl. 8 směrnice o ochraně fyzických osob, neboť v něm je jednoznačně stanoveno, jaké údaje lze zpracovávat, a rovněž účel a cíle jejich zpracování. Žalobce konkrétně neuvedl, co české právní úpravě z pohledu čl. 8 směrnice o ochraně fyzických osob vytýká. Z listin předložených žalovanou plyne, že žalobci se dostalo dostatečného poučení o tom, podle jakých zákonných ustanovení a za jakým účelem budou osobní údaje získány, přičemž z listin plynou i další podstatné informace. Žalovaná tedy postupovala v souladu se zásadami pro zpracování osobních údajů (srov. § 25 zákona o osobních údajích), s čl. 13 odst. 1 nařízení, který se užije obdobně podle § 24 odst. 2 zákona o osobních údajích, i v souladu s čl. 8 směrnice o ochraně fyzických osob. Nerozvedl-li žalobce svou námitku, soud již nemá co doplnit.
30. Lze dodat, že zákon o osobních údajích obsahuje v části první, hlavě třetí záruky k ochraně práv subjektu údajů před tím, aby osobní údaje získané správcem údajů byly zpracovávány v rozporu s pravidly uvedenými v tomto zákoně. Žalobce tak má např. právo na přístup ke zpracovávaným osobním údajům dle § 28 zákona o ochraně osobních údajů nebo právo na výmaz dle § 29 téhož zákona, které představují záruky dodržování § 65 odst. 5 zákona o policii. Zákon o ochraně osobních údajů rovněž upravuje procesní postup, jímž se může subjekt údajů domct svých práv. Předmětem projednávané žaloby je toliko zákonnost úkonu, při němž žalovaná shromáždila osobní údaje žalobce, nikoliv však další nakládání s těmito údaji. Soud neshledal, že by si žalovaná při zásahu počínala nezákonně.
31. Soud neprovedl důkaz listinami předloženými žalobcem, které jsou součástí správního spisu, neboť ten měl soud k dispozici a vycházel z něho.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

32. Vzhledem k tomu, že soud neshledal zásah žalovaného, jak jej žalobce vymezil v žalobě, nezákonným, zamítl žalobu v plném rozsahu jako nedůvodnou (§ 87 odst. 3 s. ř. s.).
33. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť jí nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. října 2020

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.
předseda senátu